

lig simpelt Spørgsmaal, om vi for et Aar ad Gangen ville bevilge det Beløb, her er Tale om. Vi ere jo aldeles ikke forpligtede til at bevilge det for næste Aar. Der skal aarlig gives Beretning fra denne som fra andre Stoler, og vi kunne da se, om vi i Fremtiden ville yde Noget eller ei. Jeg vil anbefale de ærede Herrer at studere vort Finantsbudget lidt næriere, inden de anlægge deres Principer paa dette enkelte Forslag. Hvis der var Leilighed dertil, vilde jeg paatage mig at bevise, at de med disse Principer vilde blive forpligtede til at stille en stor Række af Forslag til vort Finantsbudget, gaende ud paa en fuldstændig Omkalfatring af mange Forhold, naar deres Samvittighed føler sig besværet for Statskassens Skyld lige over for dette Punkt.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Fischer): Den ærede Ordfører spurgte mig, om det er af Hensyn til den, der skulde eie den Stole, der nu omtales, at jeg modsætter mig Forslaget. Efter at den ærede Ordfører nu har nævnet Navnet — jeg ønskede at undgaae det — skal jeg udtale mig mere usorbeholdt ved at svare ham: Jo, det er netop en væsentlig Grund, hvorfor jeg modsatte mig det. Jeg finder det ikke heldigt, at Finantsudvalget tager Initiativet i en Sag, som er et privat Anliggende for et af dets Medlemmer. Jeg advarer imod denne Brug af Rigsdagens Initiativ, og jeg modsætter mig Forslaget netop af denne Grund.

Ordføreren (Berg): Jeg maa paa Finantsudvalgets Vegne være den meget ærede Minister særdeles taknemmelig for den Omhu, hvormed han værner om Finantsudvalgets Beredighed. Det er os meget kjært at faae en saa usorbeholden Udtalelse fra den meget ærede Minister; men jeg skal sige ham, at der foreligger et Andragende om denne Sag for Finantsudvalget, og at der ligeledes for Ministeren foreligger et saadant Andragende, men at han har sagt Nei dertil. Den samme Form er altsaa anvendt ligeoverfor dette Spørgsmaal som lige over for ethvert andet saadant Spørgsmaal, at Rigsdagen, efter at Ministeren har sagt Nei til et Andragende, kan tage det op og stille det frem til Bevilling. Det fornødne Hensyn er altsaa taget til Ministeren; det er St. Den ærede Minister maa undskylde mig, men det foreliggende Forslag er ikke stillet af Hensyn til noget Medlem af Finantsudvalget. Forslaget taler efter sin Natur for sig selv, og her er ikke Tale om at yde Dre eller Hvid til noget Medlem af Finantsudvalget, men kun om at yde en billig Understøttelse af 1000 Kr. til fattige Hedeboeres Børn. Jeg tvivler om, at den ærede Minister eller hans Benner, hvor det gjaaldt andre Hensyn, have vist den samme Omhu overfor Statskassen, som de

her vise, hvor det gjaelder om fattige Børn paa de jyske Heber; thi det er jo om dem og ikke om noget Medlem af Rigsdagen, der her er Tale. Det glæder mig, at den meget ærede Minister taler saa usorbeholdt. Jeg kan forsikre den ærede Minister om, at jeg i de 12 Aar, jeg har haft den Ære at være Medlem af dette Thing, og specielt haft den Ære at behandle og gennemgaa de finantsielle Sager, har set mangfoldige Vidnesbyrd om, at man ikke har styet at anbefale Forslag, fordi de stode i nær Berørelse med Slægt og Venner, end sige da at turde anbefale et Forslag, fordi en Kollega stod i saa fjern en Forbindelse dermed som Tilfældet er her. Erro den ærede Minister, at der er Bindning ved at oprette Skoler under de nuværende Betingelser eller under de Betalingsvilkår, der fremgaa af den os foreliggende Plan, saa tager den ærede Minister fejl. Den ærede Minister søger Forhøielse her og der for sine Lærere, og han kan i en vis Forstand have Grund dertil, naar han kan faae, hvad han søger; thi der er ingen Virksomhed, som betaler sig slettere end den at fremme Oplysningen. Men fordi man har ædle Bestræbelser i den Retning, og fordi man vil offere sig for at fremme Oplysningen, derfor skal man dog ikke politisk chikaneres af Nogen, fordi man enten er Medlem af Finantsudvalget eller af Rigsdagen. Denne Sag er tydelig og klar, saaledes som den foreligger; men dersom vi skulde til at stille alle de andre Bevillinger ad for at se, hvorledes de ere brugte, gad jeg vide, hvor mange Millioner af dem, der bevilges, der aarlig forbruges til een politisk Side i vort Samfund, ja næsten udelukkende til denne ene politiske Side med saa godt som systematisk Udelukkelse af Enhver, som har en anden politisk Tro end den, den hersker i en vis Kreds, og saaledes er det gaaet i Aaringer.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Fischer): Den ærede Ordfører søger at fremmane et Villed af alle de Misbrug, der kunne finde Sted i Verden, og i Modsatning dertil at stille det Forslag, her foreligger. Han er overbevist om, at der er mange Tilfælde, hvor man har taget Hensyn til Slægt og Venner, og altsaa kan man ogsaa gjøre det Samme her; men netop naar man paataaler, hvad der er sket, skulde man ikke gjøre noget Lignende, thi det, man paataaler, burde jo dog være Noget, man ikke skulde efterligne. Naar den ærede Ordfører sagde, at jeg havde svaret Nei til det vedkommende Andragende, maa han tage Hensyn til private Udtalelser derom. Sagen, saaledes som den er indkommen til Ministeriet, er ikke fra min Side bleven afgjort ved noget Svar til Herning Kommune, efter som Sagen endnu i dette Dieblit er ude til Ecklæringers Indhentelse. Hvad dernæst Gieren af Skolen an-